

Charakteristika předmětu

SEMINÁŘ ZEMĚPISU (3. ročník)

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Seminář zeměpisu je volitelným předmětem pro studenty třetích ročníků, který vyučujeme v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost. Jeho záměrem je nejen rozšíření základních znalostí, dovedností a kompetencí předmětů zeměpis a dějepis, ale hlavně jejich vzájemné propojení. Hlavní náplní jsou události 20. století na politické mapě světa. Jeho cílem je na základě vybraných událostí vytvořit ucelený rámcový obraz o geopolitických událostech, které významným způsobem změnilы tvář světa.

Předmět vyučujeme ve třetím ročníku s časovou dotací 2 hodin týdně. Výuka probíhá v učebně vybavené dataprojektorem, videem a interaktivní tabulí. K dispozici je též obsáhlý soubor nástěnných map a tématické atlasy. K výuce je možné využívat i multimediální učebnu.

2. Sebehodnocení žáka

Nedílnou součástí evaluace v předmětu je sebehodnocení studenta. Nejenže s učitelem rozebere silné a slabé stránky zkoušení, ale sám navrhuje stupeň ohodnocení. Výsledná známka však není pouhým průměrem hodnocení studenta a hodnocení učitele. Ta je vždy v kompetenci vyučujícího. Podklady pro sebehodnocení získává student zejména soustavným pozorováním svých aktivit v hodinách zeměpisu, sledováním výkonů a připravenosti na výuku. Výsledná známka je tedy kompilací analýzy jeho znalostí a dovedností, které jsou prověřovány různými druhy a formami zkoušení (písemné i ústní), samostatnými pracemi, zvláště prezentacemi, aktivitami při hodině, tvorbou hodnotících textů pro jednotlivé tématické celky. Prezentace jsou jedním z pilířů znalostního i dovednostního charakteru. Hodnocení a známkování není postaveno pouze na prezentaci samotné, ale také na jejím verbálním doprovodu a hlavně jejím obhájení před učitelem a celou třídou.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Práce s chybou je jednou ze základních zpětných vazeb mezi vyučujícím a studentem. Student na chyby upozorní, analyzuje je a bere si z nich ponaučení. V neposlední řadě je součástí sebeevaluační rozbor jeho práce ve skupině. Schopnost koordinovat práci s ostatními studenty, schopnost participace na výsledku a úspěchu skupiny, či vyvozování neúspěchů je jedním z pilířů sebehodnocení studenta v hodinách zeměpisu.

3. Profil absolventa

1. Geografické učivo dokáže využít pro další vzdělávání
2. V souvislostech vysvětlí události 20. století s hlavními příčinami a důsledky
3. Používá a využívá informační technologie k dosažení aktuálního přehledu o současném světě
4. Komunikuje a diskutuje o politických, ekonomických problémech na makroregionální úrovni
5. Přijímá odlišnou rasovou, náboženskou a národnostní rozmanitost v ČR a EU a potírá projevy její intolerance
6. Je tolerantní k multikulturní společnosti a uvědomuje si pozitiva a negativa evropské i světové migrace
7. Je odpovědný za sebe jako jednotlivce i jako za člena společnosti

4. Výchové a vzdělávací strategie

- v oblasti rozvoje kompetencí k učení

V hodině učitel předkládá pracovní listy, texty, úlohy a projekty. Při jejich řešení studenti pracují s různorodými zdroji informací. Prostřednictvím učení vede studenty k samostatnému a kritickému myšlení, ke hledání a formulování otázek, ke schopnosti rozlišovat podstatné od nepodstatného. Maximální snahou je student nucen vyvozovat závěry a hledat cesty k řešení zadaných úkolů. Nedílnou součástí semináře je celoročnicková práce, která je tématicky orientována na analýzu profilu významné nebo zajímavé osobnosti z politického a ekonomického života.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti kompetencí k řešení problémů

Učitel by se měl snažit ke každému tématu zvolit problémový přístup tak , aby aktivně vtáhl studenty do „děje“. Aktivní přístup při řešení problémů má navodit u studenta pocit zodpovědnosti za konkrétní globální témata.

- v oblasti rozvoje komunikativních kompetencí

Učitel dbá na rozvoj jazykových dovedností studentů s důrazem na používání vhodných jazykových prostředků. V diskusích podporuje používání odborné geografické terminologie. Kritizuje jednoslovné odpovídání. Rozvíjí schopnosti studentů pracovat s tabulkami, grafy, odbornými texty a mapami. Na základě analýzy těchto zdrojů vede studenty k výběru podstatných informací a schopnosti jejich interpretace.

- v oblasti sociálních a personálních kompetencí

Práce je ve většině případů nastavena tak, aby studenti aktivně spolupracovali a komunikovali při řešení společných či individuálních cílů. Diskuse a obhájitelná deklarace svých názorů je stavěna proti intoleranci a neschopnosti naslouchat druhým.

- v oblasti rozvoje občanských kompetencí

Učitel pomáhá studentům s orientací v geopolitických událostech světa v globálních souvislostech. Snaží se o upevnění společensky přijatelných postojů. Ty negativní důrazně nezakazuje. Naopak stávají se předmětem společné diskuse s cílem negativní postoje argumenty logicky ovlivnit. Studentu není vnucován jiný postoj. Je dbáno na názorovou pluralitu, která by měla obohatit všechny zúčastněné.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti kompetencí k podnikavosti

Učitel vybírá tématické okruhy a aktuální problémy tak, aby maximálně rozvíjely představy o současném politickém uspořádání světa s možnými riziky v inkriminovaných oblastech. Dosažené znalosti a dovednosti by měly vést k uspokojení osobních potřeb studenta a pomoci mu v dalším profesním růstu. Základním cílem zůstává rozvíjet kompetence tak, aby studentovi pomohly nejen uplatnit se na trhu práce, ale také, aby byl schopen řešit reálné životní situace.

- v oblasti vytváření a upevňování kognitivních struktur

Učitel pomocí tématických, testů, slepých map, pětiminutovek, křížovek, třídění pojmů do tabulek, tvorbou hodnotících textů a interaktivních programů na datové tabuli opakuje a upevňuje znalosti žáků. Důraz klade nejen na obecný přehled, ale zejména na vysvětlování přírodních a socioekonomických jevů samotných či ve vzájemné interakci. Cyklicky opakuje i základní orientaci v mapě s pomocí předem stanoveného seznamu pojmů.

Charakteristika předmětu

Seminář zeměpisu (4. ročník)

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět seminář zeměpisu je volitelným předmětem pro studenty čtvrtých ročníků. Jeho obsahovou náplní je připravit studenty nad rámec středoškolských znalostí a dovedností např. k přijímacím zkouškám. Hlavní náplní zůstávají témata fyzické a socioekonomické sféry z důrazem na makroregionalistiku a mikroregionalistiku v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost. Tato témata jsou však doplněna aplikacemi v informačních systémech např. GIS.

Předmět vyučujeme ve čtvrtém ročníku s časovou dotací 2 hodin týdně. Výuka probíhá v učebně vybavené dataprojektorem, videem a interaktivní tabulí. K dispozici je též obsáhlý soubor nástěnných map a tématické atlasy. K výuce využíváme i multimediální učebnu.

2. Sebehodnocení žáka

Nedílnou součástí evaluace v předmětu je sebehodnocení studenta. Nejenže s učitelem rozebere silné a slabé stránky zkoušení, ale sám navrhuje stupeň ohodnocení. Výsledná známka však není pouhým průměrem hodnocení studenta a hodnocení učitele. Ta je vždy v kompetenci vyučujícího. Podklady pro sebehodnocení získává student zejména soustavným pozorováním svých aktivit v hodinách zeměpisu, sledováním výkonů a připravenosti na výuku. Výsledná známka je tedy kompilací analýzy jeho znalostí a dovedností, které jsou prověřovány různými druhy a formami zkoušení (písemné i ústní), samostatnými pracemi, zvláště prezentacemi, aktivitami při hodině, tvorbou hodnotících textů pro jednotlivé tématické celky. Prezentace jsou jedním z pilířů znalostního i dovednostního charakteru. Hodnocení a známkování není postaveno pouze na prezentaci samotné, ale také na jejím verbálním doprovodu a hlavně jejím obhájení před učitelem a celou třídou.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Práce s chybou je jednou ze základních zpětných vazeb mezi vyučujícím a studentem. Student na chyby upozorní, analyzuje je a bere si z nich ponaučení. V neposlední řadě je součástí sebeevaluace rozbor jeho práce ve skupině. Schopnost koordinovat práci s ostatními studenty, schopnost participace na výsledku a úspěchu skupiny, či vyvozování neúspěchů je jedním z pilířů sebehodnocení studenta v hodinách zeměpisu.

3. Profil absolventa

1. Geografické učivo dokáže využít pro další vzdělávání a pro přijímací zkoušky na VŠ, rozvíjí svůj odborný potenciál
2. V souvislostech vysvětluje hlavní principy fungování planety Země s jejími geografickými sférami ovlivněné antropogenní činností
3. Používá a využívá informační technologie k dosažení aktuálního přehledu o současném světě
4. Chápe princip trvale udržitelného rozvoje, zajímá se o otázky ochrany životního prostředí
5. Zajímá se o politické a ekonomické problémy mikroregionu
6. Přijímá odlišnou rasovou, náboženskou a národnostní rozmanitost
7. Vnímá sounáležitosti v globálních aspektech
8. Odmítá předsudky, vyhýbá se stereotypům

4. Výchovné a vzdělávací strategie

- v oblasti rozvoje kompetencí k učení

V hodině učitel předkládá pracovní listy, texty a projekty. Při jejich řešení studenti pracují s různorodými zdroji informací. Prostřednictvím učení vede studenty k samostatnému a kritickému myšlení, ke hledání a formulování otázek, ke schopnosti diskuse. Maximální snahou vést studenta vyvozovat závěry a hledat cesty k řešení zadaných úkolů. Nedílnou součástí semináře je dobrovolná seminární práce. Tématicky je profilována na řešení problémových okruhů mikroregionu.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

- v oblasti kompetencí k řešení problémů

Učitel by se měl snažit ke každému tématu zvolit problémový přístup tak , aby aktivně vtáhl studenty do „děje“. Aktivní přístup při řešení problémů má navodit u studenta pocit zodpovědnosti za konkrétní globální témata. Témata semináře rozvíjejí již získané znalosti a dovednosti v minulých letech studia. Studenti by měly být participovat na aktuálnosti tématických celků . Součástí semináře jsou soubory problémových úkolů se zaměřením na praktický život .

- v oblasti rozvoje komunikativních kompetencí

Učitel dbá na rozvoj jazykových dovedností studentů s důrazem na používání vhodných jazykových prostředků. V diskusích podporuje používání odborné geografické terminologie. Kritizuje jednoslovné odpovídání. Rozvíjí schopnosti studentů pracovat s tabulkami, grafy, odbornými texty a mapami. Na základě analýzy těchto zdrojů vede studenty k výběru podstatných informací a schopnosti jejich interpretace.

- v oblasti sociálních a personálních kompetencí

Práce je ve většině případů nastavena tak, aby studenti aktivně spolupracovali a komunikovali při řešení společných či individuálních cílů. Diskuse a obhájitelná deklarace svých názorů je stavěna proti intoleranci a neschopnosti naslouchat druhým.

- v oblasti rozvoje občanských kompetencí

Učitel pomáhá studentům s orientací v geopolitických událostech světa v globálních souvislostech. Snaží se o upevnění společensky přijatelných postojů. Ty negativní důrazně nezakazuje. Naopak stávají se předmětem společné diskuse s cílem negativní postoje argumenty logicky ovlivnit. Studentu není vnucován jiný postoj. Je dbáno na názorovou pluralitu, která by měla obohatit všechny zúčastněné.

- v oblasti kompetencí k podnikavosti

Učitel vybírá tématické okruhy a aktuální problémy tak, aby maximálně rozvíjely představy o současném přírodním, socioekonomickém a ekologickém prostředí světa s možnými riziky v inkriminovaných oblastech. Dosažené znalosti a dovednosti by měly vést k uspokojení osobních potřeb studenta a pomoci mu v dalším profesním růstu. Základním cílem zůstává rozvíjet kompetence tak, aby studentovi pomohly nejen uplatnit se na trhu práce, ale také, aby byl schopen řešit reálné životní situace. S ohledem na své budoucí profesionální zaměření participuje na volbě podtémat semináře a ovlivňuje je svou profilací. Celkově tak přispívá k pružné inovaci tématických celků.

- v oblasti vytváření a upevňování kognitivních struktur

Učitel pomocí tématických, testů, slepých map, pětiminutovek, křížovek, třídění pojmů do tabulek, tvorbou hodnotících textů a interaktivních programů na datové tabuli opakuje a upevňuje znalosti žáků. Důraz klade nejen na obecný přehled, ale zejména na vysvětlování přírodních a socioekonomických jevů samotných či ve vzájemné interakci. Cyklicky opakuje i základní orientaci v mapě s pomocí předem stanoveného seznamu pojmů.